

Henvendelser til DR om programvirksomheden 1. halvår 2009

**August 2009
Jacob Mollerup
Lytternes og seernes redaktør i DR**

1. Sammenfatning	s.3
2. Trends og tal for henvendelser	s.3
3. Gennemgang af 21 klagetemaer	s.7
a. 12 nye temaer	
b. Ni gengangere	
4. Andet led i klagebehandlingen.....	s.17
a. Klagevejledninger	
b. Pressenævnssager	
c. Sager for Lytternes og Seernes Redaktør	

1. Sammenfatning

Rapporten har fokus på udviklingen i kritik og klager. Der er flere klager end i det foregående halvår - og alle "gengangerne" på de seneste års top 20-liste over den mest udbredte kritik er fortsat med.

Afsnit 2 rummer bl.a. en gennemgang af 213 klager over tendentiøs dækning. Den viser, at dækningen af områder med ophedede kontroverser ofte fører til mange klager fra begge sider i striden.

Afsnit 3 gennemgår kritikens top-20 for det forløbne halvår - altså de programmer mv. som flest har kritiseret i henvendelser til DR.

Afsnit 4 giver et overblik over alle halvårets sager for *Pressenævnet* og alle ankesager, som er blevet afgjort i perioden efter indstilling fra lytternes og seernes redaktør. I otte ud af 18 ankesager har klager fået helt eller delvist medhold.

Samtidig med denne rapport udsendes - som tidligere - også en redaktørberetning, der rummer lytter- og seerredaktørens kommentarer til sit arbejde. Alle halvårsrapporter fra og med 2005 kan findes på www.dr.dk/etik.

2. Trends og tal for henvendelser

DRs brugere retter halvårligt over 100.000 henvendelser til DR om programmer og web-tilbud. Det bekræfter en ny intern rundspørge til 40 af DRs redaktioner foretaget i juni måned.

Der er markante og voksende forskelle: En del redaktioner får sjældent henvendelser fra lyttere eller seere - og efterspørger dem heller ikke; de har travlt nok med at lave udsendelser. En anden gruppe programmer udbygger derimod løbende en tæt kontakt og dialog med brugerne og har derfor mange tusinde henvendelser om året. Det kan både give historier eller input, der kan bruges direkte, eller det kan give tip og oplysninger, som ender med at indgå i kommende udsendelser. Det er typisk, at de populære, kommunikerende programmer ofte bruger flere kontaktformer.

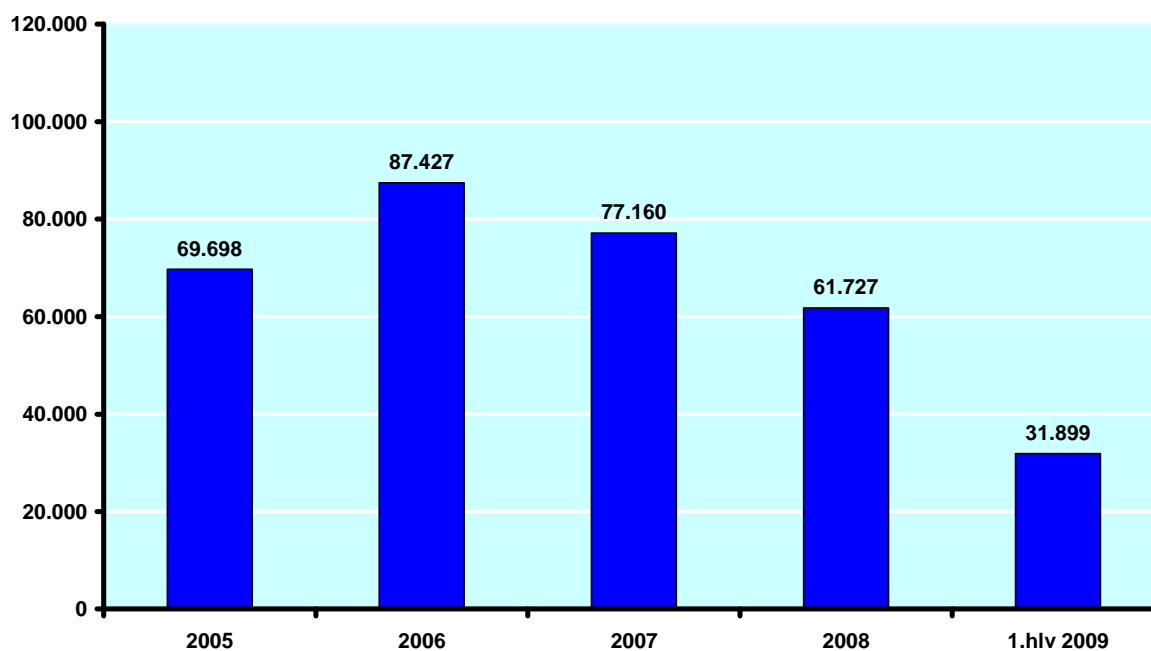
Sms'er, chats, quizzes, afstemninger mv. er ikke medregnet i de 100.000. Men antalsmæssigt løber de hurtigt op: P3 får f.eks. mellem 3.000 og 5.000 sms'er om

ugen, hvor lyttere kommenterer stort og småt. Samtidig ringer omkring 1500 mennesker på en typisk uge ind med oplysninger til DRs trafikredaktioner. *Sommer Summarum* får på en uge omkring 5000 henvendelser - primært quiz-svar. Og under afstemningerne i finalerunderne i f.eks. *X Factor* er antallet af sms'er i million-klassen.

Af de over 100.000 halvårslige henvendelser om programmer mv. kan fra det seneste halvårs opgørelse nævnes:

- 31.899 til *Kontakt DR* og DRs journal (se figur 1)
- Ca. 3.700 til *DR Nyheder*
- Ca. 10.000 til *P3*
- Ca. 5.000 til *Kontant*
- Ca. 7.500 til *Ønskehaven*.
- Ca. 5.200 til brugernes tekniske hjælpetjeneste

Figur 1. Antal program-henvendelser via *DR Licens- og Programservice* og *Journalen*.

I denne rapport fokuseres på den modtagne kritik. Der er ikke noget systematisk overblik over alle klager modtaget på redaktionerne. Men alle henvendelser modtaget via klagefunktionen på *Kontakt DR* samt alle de klager, der er registreret i DRs journal (ESDH), er nedenfor opdelt på hovedkategorier. Det er fortsat vurderingen, at denne gruppe kan bruges som pejlemærke for de klager, som *DR* modtager.

Tabel 1 Klager fordelt på hovedkategorier

Fordelingen af henvendelser	1. Halvår 2009		I alt
	Henvendelser til DRs ledelse m.fl.	Henvendelser via Klageknappen	
Unfair og tendentiøs dækning	49	164	213
Partisk valgdækning	4	21	25
Krav om berigtigelse	3	6	9
Klager fra medvirkende	12	7	19
Voldsomme effekter	13	75	88
Ærekrænkelser	26	46	72
Upassende sprog	3	38	41
Skjult reklame, sponsorering	12	14	26
Klager over DRs klagesystem	10	63	73
Andre	21	58	79
Antal henvendelser vedrørende programetik i alt	153	492	645
Kritik af tekniske problemer, manglende opdateringer, mv.	31	812	843
Generelle udsagn vedrørende DR - kritiske	233	793	1026
Kritik af omfanget af egenreklame	6	27	33
Kritik af omfanget af genudsendelser	19	67	86
Kritiske i alt	442	2191	2633
Generelle udsagn vedrørende DR - positive	8	4	12
Øvrige kommentarer	279	14	293
Antal henvendelser i alt	729	2209	2938

Note: Baseret på gennemgang af alle henvendelser via "klageknappen" på dr.dk samt alle henvendelser fra DRs brugere, registreret i DRs journal (ESDH).

2007 var et særligt "stort" klageår - bl.a. på grund af at sparerunder, tekniske problemer og en række store kontroverser faldt sammen. I 2008 faldt antallet igen - men synes nu at have stabiliseret sig på et relativt højt niveau

Tabel 2 Udviklingen i klager vedr. DRs programetik

	1. halvår 2008	2. halvår 2008	1. halvår 2009
Unfair og tendentiøs dækning	189	176	213
Partisk valgdækning	0	0	25
Voldsomme effekter	57	92	88
Ærekrænkelser	94	128	72
Kritik af DRs klagebehandling	89	61	73
Henvendelser om programetik i alt	632	610	645

Kritiske henvendelser i alt	2505	2269	2633
------------------------------------	-------------	-------------	-------------

Note: Baseret på gennemgang af alle henvendelser via "klageknappen" på dr.dk samt alle henvendelser fra DRs brugere, registreret i DRs journal (ESDH).

Som det fremgår af tabel 2 har der i 2009 været en stigning i klagerne over tendentiøs dækning. En nærmere gennemgang af de 213 klager, viser to klare tendenser:

- For det første er det de samme emner, der giver bias-kritik fra begge sider i en ophedet diskussion: Når der er krig i Gaza, klages der både over at dækningen er pro-israelsk og over at den er pro-palæstinensisk. Og når debatten mellem regeringen og oppositionen skærpes herhjemme, kommer der klager fra begge lejre over DR. Den nævnte gennemgang viser således 29 klager over, at DR favoriserede regeringen og/eller Dansk Folkeparti. Samtidig mente 31, at DR var for rød/venstreorienteret - bl.a. med henvisning til at DR var for kritisk over for regeringen og/eller Dansk Folkeparti.
- For det andet viser gennemgangen, at de 213 dækker over virkelig mange og vidt forskellige problemstillinger. Ud af 54 under-temaer kan f.eks. nævnes kritik af, at dækningen af konflikten på Sri Lanka har været for sparsom og for regeringsvenlig, at DR omtaler darwinisme positivt, og at Cepas refereres ukritisk.

Som i de to foregående halvår er der foretaget en nærmere gennemgang af klagerne over DRs klagebehandling. Af de 73 klager er over halvdelen rettet mod DR Medier og DR Nyheder. Det store kritikpunkt er, at svar kommer sent eller slet ikke. Syv er utilfredse med indholdet i de svar, de har fået. De tre af disse er herefter påklaget til Lytternes og Seernes Redaktør (se afsnit 4.c.).

Tabel 3 Udviklingen i teknikklager

	1.halvår 2008	2.halvår 2008	1.halvår 2009
TV:			
Mgl. eller mangelfulde undertekster	43	79	71
Udfald i billede eller lyd	37	32	71
Radio:			
Udfald i lyd eller tavshed	50	17	34
dr.dk			
NetTV On demand	221	129	167
NetTV Livestreaming	38	42	59

Windows-plattform (lukkede standarder)	26	13	27
Andet	378	282	383
Henvendelser om tekniske fejl i alt:	793	594	812

Note: Baseret på gennemgang af alle henvendelser via "klageknappen" på dr.dk.

Den seneste udvikling i teknikklagerne fremgår af tabel 3 ovenfor: Tendensen til færre klager er i 1. halvår afløst af en klar stigning på næsten alle områder. Udviklingen er også omtalt i afsnit 3 b.

3. Gennemgang af 21 klagetemaer

Klagetemaerne er udvalgt på basis af klager modtaget via *Kontakt DR* og de journaliserede klagebreve (jf. tabel 1) samt på basis af alle de henvendelser, lytternes og seernes redaktør i øvrigt har modtaget - eller fået kendskab til - i årets løb. Der er således også skelet til, om sager har været meget omtalte i web-debatter og på avisernes debatsider.

Herunder trækker listen på rundspørger i huset og på månedsrapporter fra *DR Licens- og Programservice*.

Teksterne er udarbejdet i samarbejde med de relevante direktørområder. Afsnittene om "*konsekvens og opfølgning*" rummer således *DRs* konklusioner. Lytter- og seerredaktørens rolle har her været at samle materialet, sikre åbenhed og modgå søforklaringer og skønmaleri.

a. Nye temaer

Blandt de hyppigst forekommende nye klagetemaer gennemgås nedenfor de 12, som har skabt mest blæst i halvåret. Det er altså ikke nødvendigvis de vigtigste eller mest principielle - men det er nogle af dem, der har fået flest lyttere og seere til at reagere kritisk overfor *DR*.

Kritik af dækning af Gaza-konflikten

Baggrund:

Lige før nytår rykkede israelske styrker ind i Gaza. Den militære operation varede til en våbenhvile trådte i kraft den 18. januar. *DR Nyheder* dækkede udviklingen intenst og rapporterede om de israelske motiver og om de mange civile ofre i Gaza. Som så ofte før gav dækningen af en israelsk-palæstinensisk konflikt med mange dræbte anledning til mange reaktioner fra seere og lyttere. De over 60 kritiske henvendelser handlede dels om konkrete indslag og dels om, at *DR* generelt i sin dækning favoriserede en af konfliktens parter. Også dækningen af hjemlige demonstrationer gav lignende kritik fra begge fløje i debatten.

Svar på kritikken:

DR Nyheder har sendt et personligt svar på alle skriftlige klager. Redaktionerne har bl.a. påpeget, at den samlede dækning har omtalt problematikken på begge sider og forsøgt at give seerne indblik i konfliktens komplicerede politiske og historiske baggrund. Hensigten har alene været at oplyse om, hvad der foregår og hvorfor.

Perspektiv og opfølgning:

Nyhedsredaktionerne har løbende haft mange overvejelser omkring dækningen. Også kritikken har været fulgt løbende. Nyhedschef Ulrik Haagerup har redegjort for overvejelserne i en artikel - "*Gaza og journalistisk fairness*" - på *DR Nyheders* klagesite.

Kommentarer til Obamas indsættelse

Baggrund:

Da *DR* den 20. januar sendte live fra Barack Obamas indsættelse som USA's præsident, gav det et halvt hundrede kritiske reaktioner. Seernes var utilfredse med, at kommentatorerne til tider 'talte henover' ceremonien, sådan at seerne ikke kunne høre talerne.

Svar på kritikken:

Alle skriftlige klager modtog et personligt svar, hvor redaktionen lovede at overveje kritikken. Samtidig pointerede man, at *DR* i den aktuelle sag havde prioriteret at kommentere og perspektivere begivenheden for danskerne, og at der var mulighed for at se transmissionen ukommenteret på andre kanaler.

Konsekvens og opfølgning:

Kritikken vil indgå i overvejelserne om dækningen af lignende begivenheder.

***The Daily Show* blokeret på nettet**

Baggrund:

Den 28. april lukkede *Comedy Central* - selskabet bag *The Daily Show* - for adgangen til at se hele afsnit af showet via internettet i lande udenfor USA. Selskabet oplyste, at man tog skridtet på grund af krav fra rettighedshavere rundt om i verden. Det fik mange til at henvende sig til *DR* med klager over, at *DR* åbenbart også måtte have stillet et sådant krav.

Svar på kritikken:

DR har afvist at have lavet en sådan anmodning. Lukningen af internet-adgangen for danske IP-adresser er ikke kommet på *DRs* initiativ.

Konsekvens og opfølgning:

DR Medier oplyser, at man nu forsøger at erhverve de danske net-rettigheder hos *Comedy Central*, med henblik på at afsnittene også skal kunne ses på dr.dk.

***X Factor* - støtteaktion for Seest**

Baggrund:

Det skabte årets hidtil største bølge af seerprotester, da sangeren Seest den 27. februar blev stemt ud af *X Factor*. I mails til *DR* og i indlæg til mange debatfora på nettet og i læserbreve kom der mange hundreder indsigelser. Mange så det som *DRs* fejl.

Svar på kritikken:

DR afviste kritikken og pegede på, at alt var gået efter reglerne. Samtidig opfordrede *DRs* underholdningsredaktør, Jan Lagermand Lundme, de utilfredse til at deltage i afstemningerne og pegede på, at det primært er seerne, der bestemmer udfaldet af finalerunderne.

Konsekvens og opfølgning:

DRs underholdningsredaktør har understreget, at de kritiske reaktioner først og fremmest må ses som et udtryk for, at seerne er så engagerede i programmet. Sager som denne er en del af *X Factor*.

***X Factor* - kritik af sms-afstemning**

Baggrund:

Når der under finalen i *X Factor* åbnes for afgivning af sms-stemmer fra seerne, afsendes der på kort tid hundredetusinder af sms'er. Snesevis af seere har klaget over, at de fik en retur-sms, hvoraf det fremgik, at deres stemme ikke var registreret. Samme fænomen har også været diskuteret i debatfora på nettet og i flere aviser.

Svar på kritikken:

Når en seer modtager en sms om, at stemmen ikke er blevet registreret, har det i alle de undersøgte tilfælde vist sig, at der var blevet afgivet flere stemmer fra samme mobiltelefon, oplyser DR Distribution. Den først afgivne stemme blev derfor korrekt modtaget, resten afvist. Rækkefølgen på retursvarene udsendes imidlertid sommetider i vilkårlig rækkefølge fra teleselskaberne og derfor kan nogle opleve, at "*din stemme gælder ikke*" kommer før "*tak for din stemme*". Det skaber naturligvis tvivl hos mange.

Konsekvens og opfølgning:

DR vil undersøge, om det er muligt at sikre, at svar-sms'er ankommer i korrekt rækkefølge - "*tak for din stemme*" på den først modtagne sms og derefter "*din stemme gælder ikke*" på eventuelt yderligere sms-stemmer fra samme mobiltelefon

Billeder fra sælfangst

Baggrund:

I *TV-Avisen 21.00* fredag den 27. marts blev der i et kort indslag vist billeder fra Canada, hvor en sælfanger bl.a. kunne ses dræbe en sæl med kølleslag. Indslaget gav en snes skriftlige klager og mange vrede telefoniske henvendelser. Klagerne var vrede over, at der ikke var advaret mod voldsomme billeder.

Svar på kritikken:

TV-Avisen har svaret, at de mange reaktioner indgår i redaktionens overvejelser om, hvornår der skal advares mod stærke billeder.

Konsekvens og opfølgning:

Det er et konkret skøn, om der skal advares mod et sådant billede efter kl. 21.00 om aftenen. Det har utvivlsomt spillet en rolle for kritikken, at *TV-Avisen* lå midt i finalerunde i *X Factor* og derfor havde et særligt bredt publikum med flere børn end normalt.

Kåring af landets værste bankrådgiver

Baggrund:

I *Kontant* på *DR1* gennemførte man i forsommeren en seerafstemning om Danmarks værste bankrådgivning. Flest seer-stemmer fik *Danske Banks* afdeling i Rønde. I udsendelsen den 9. juni mødte *Kontant* i den anledning uanmeldt op i banken i Rønde for at overrække filialdirektøren en stor gummicheck. Overrækkelsen blev filmet og indgik i udsendelsen.

Indslaget førte til over 60 meget vrede indlæg på *Kontants* hjemmeside - og en halv snes skriftlige klager til *DR*. De kritiske seere fandt indslaget stødende og mente, at bankmanden var blevet behandlet helt urimeligt.

Svar på kritikken:

I et svar på kritikken - som også blev offentliggjort på programmets hjemmeside - skrev redaktøren, at filialdirektøren fik den tvivlsomme pris, fordi det handlede om et stykke konkret rådgivning i banken og at også en lokal direktør må kunne stå for kritik. Samtidig blev det understreget, at filialdirektøren ikke havde modsat sig at blive interviewet, da *Kontant* mødte uanmeldt op. Havde han gjort det, ville man ikke have bragt indslaget, oplyste redaktøren. Endelig pegede redaktionen på, at den utilfredse kunde tidligere havde givet banken lov til at kommentere, men at banken alligevel havde afvist at udtale sig om sagen under henvisning til tavshedspligten.

Konsekvens og opfølgning:

Uafhængigt af den konkrete sag har *DRs* ledelse besluttet at stramme reglerne for den såkaldte "gate-crashing". De nye regler træder i kraft til efteråret og stiller krav om, at redaktionen skriftligt skal begrunde brug af "gate-crashing" samt have en skriftlig

godkendelse fra divisionschefen. Der skal gives særskilt godkendelse til både optagelserne samt efterfølgende til en eventuel offentliggørelse.

Stop for speedway-transmissioner

Baggrunden:

Fra 2009 stoppede *DR* med live-transmissioner fra større speedway-begivenheder. Det har ført til snesevis af vrede klager.

Svar på kritikken:

DR har beklaget de manglende transmissioner, men forklaret at det skyldes de stigende priser for rettigheder, som også har vanskeliggjort *DRs* dækning af mange andre populære sportsgrene.

Konsekvens og opfølgning:

DR Medier oplyser, at det fortsat er målet at tilbyde dækning af så mange sportsgrene som muligt. Samtidig understreges det, at også speedway vil blive dækket rent nyhedsmæssigt på TV og på web og i radiosporten på *P3* og *P4*. Fra sensommeren tilbydes endvidere et særligt site på *DRs* hjemmeside, som skal fokusere på en lang række af de lidt mindre omtalte sportsgrene, som interesserer mange brugere.

Kritik af *Disney Sjov*

Baggrunden:

Der har altid været mange reaktioner på *DRs* tegneserie-programmer - ikke mindst på *Disney Sjov*, der prøver at nå en meget sammensat gruppe af seere i mange aldre. Det seneste halvår er kritikken imidlertid vokset. Alene til klagefunktionen på "*Kontakt DR*" og til *DR Programservice* har 44 rettet kritik. Den går typisk på, at kvaliteten er for lav - bl.a. er der kritik af nogle af de nye serier og af *Bubbi Bjørnene*.

Svar på kritikken:

Historisk set har *DR* ofte fået klager, når der kom nye serier ind. Men mange af disse serier er endt med at blive meget populære - og er blandt dem mange gerne vil se igen. I år er der eksperimenteret med hyppigere udskiftning indenfor en sæson.

Samtidig er *Disneys* nye serier meget eksperimenterende både i form og indhold, og ikke bygget over de velkendte universer fra lange tegnefilm, som *Tarzan*, *Aladdin* osv.

Konsekvens og opfølgning:

DRs tegnefilmsredaktion ser klagerne som en forventet reaktion på grund af de nye stilarter - men også som udtryk for seernes konservatisme og den meget sammensatte/aldersblandede målgruppe, programmet ses af. Redaktionen følger reaktionerne nøje og har en løbende dialog med mange seere.

Fejl i regnskab i 21Søndag

Baggrund:

Den 26. april bragte *21Søndag* et indslag om fattige danskere - herunder om mennesker der blev sat ud af deres lejlighed. Indslaget fik over 50 seere til at kontakte DR - halvdelen af dem for at rose indslaget, den anden halvdel for at påpege en fejl i indslaget medvirkede bl.a. en kvinde, hvis privatbudget blev vist i en grafik på skærmen, men uden at børnefamilieydelsen indgik i regnskabet.

Svar på kritikken:

Klagerne modtog alle personligt svar med beklagelse og oplysning om, at ydelsen efter redaktionens opfattelse ikke gjorde den store forskel i det samlede budget, da den kun forhøjede rådighedsbeløbet med 30 kr. om dagen. Det anfægtede efter redaktionens opfattelse ikke indslagets præmis: Flere lejere sættes på gaden og uligheden er stigende.

Konsekvens og opfølgning:

Fejlen blev også rettet og beklaget på DR Nyheders klagesite *Fejl og Fakta*.

Lanceringen af dramaserien Mille

Baggrund:

Første afsnit af DR Dramas nye familieserie *Mille* havde premiere på DR1 lørdag den 7. februar 19.30. Serien starter med, at hovedpersonens veninde mister livet i en

voldsom trafikulykke. Selvom *DR* oplyste om det voldsomme indhold lige før udsendelsen, kom der de kommende dag en snes klager fra småbørnsforældre. Kritikken gik især på, at *DR* uden forbehold havde markedsført *Mille* som en serie for hele familien, samt at lørdagens afsnit blev genudsendt - uden advarsler - klokken 9.45 søndag morgen.

Svar på kritikken:

DR Drama fastholdt i sine svar, at selve dramaserien og dens emne var dybt relevant. Men netop med hensyn til lancering og genudsendelsestidspunkt tog *DR* kritikken til efterretning. Således blev de følgende genudsendelser (fra afsnit 2) flyttet væk fra tidspunkter, hvor mindre børn erfaringsmæssigt ser tv uden en voksen.

Konsekvens og opfølgning:

Erfaringerne indgår i *DR Mediers* gennemgang af problemer med programsætning af indhold, der kan være uegnet for mindre børn. Samlet har seerreaktionerne på *Mille* i øvrigt været meget positive. Der er kommet over tusind positive reaktioner fra seerne, serien er blevet brugt i undervisningen på relevante klassetrin og er en af de mest solgte dvd-udgivelser fra *DR Multimedier*.

Intet live-tv til udenlandske IP-adresser

Baggrund:

Via dr.dk kan man på sin computer se *DR1* og *DR2* live (med undtagelse af visse programmer, hvor *DR* ikke har rettighederne). Dette tilbud er imidlertid ikke åbent udenfor landets grænser (der er ingen adgang for udenlandske IP-adresser). Det har ført til en løbende kritik fra danske i udlandet, der meget gerne vil have denne adgang til at se dansk tv.

Svar på kritikken:

DR har svaret, at man af økonomiske og rettighedsmæssige årsager har besluttet at begrænse live-udsendelsen til alene at omfatte danske IP-adresser. Samtidig har man henvist til, at en meget stor del af de relevante programmer og nyhedsudsendelser er tilgængelige on-demand og kan ses i udlandet.

Konsekvens og opfølgning:

Som tidligere omtalt lancerer *DR* i 2009 en ny flash-player til alle live-kanaler - det sker i forbindelse med lanceringen af de nye tv-kanaler til efteråret. *DR Medier* oplyser, at man her vil gøre mere ud af at informere brugerne om, hvilke begrænsninger *DR* er underlagt på området.

b. Gengangere

En række af de mest udbredte klageemner har været omtalt tidligere. De er blot nævnt nedenfor i kort form - med vægt på trenden. Alle disse ni "gengangere" var omtalt i de to forrige halvår.

Kritik af mangelfuld programinformation

Der har været en række fejl i programoversigten på *dr.dk* - herunder tekniske fejl med at få oversigten til at vise de rigtige kanaler. På radiosiden er der fortsat kritik af de meget summariske programoversigter for klassisk musik. På tv-siden er der fortsat problemer med uklare oplysninger om serier og deres forløb. Der er fortsat mange klager over mangelfulde oplysninger i forbindelse med programændringer. (Emnet er tidligere omtalt 1.hv. 2005, 1.hv. 2006, 1.hv. 2007 og 1.hv. 2008, 2.hv. 2008).

Voldsomme effekter og manglende hensyn til børn i programlægningen

Problemet er uændret stort. Mange forældre mener fortsat, at *DR* i eftermiddagstimerne sender ungdoms-tv med et indhold, som er helt uegnet for børn. F.eks. sendte *Spam* en meget voldelig video midt på dagen. Også den ofte grove tone i *Chapper og Pharfar* (der sendes kl. 16.00) skaber vrede på børnenes vegne. Forældre klager tilsvarende over, at de ikke kan have radioen (f.eks. *P3*) kørende, mens mindre børn hører på - bl.a. på grund af groft sprog og en eksplicit og vulgær omtale af seksuelle emner. (Emnet er omtalt i alle rapporter siden 1.hv. 2005).

Genudsendelser

Selvom den faktiske genudsendelsesprocent i følge *DR Medier* er faldet på *DR1*, er der stigende kritik af antallet af genudsendelser - især når det gælder tv i primetime. Det giver ikke mindst negative reaktioner, når hele serier genudsendes relativt kort efter forrige visning.

(Emnet er omtalt i alle rapporter siden 1. hv. 2005).

Problemer med at høre hvad der bliver sagt

Problemet er fortsat stigende. Et af halvårets nye eksempler var problemer med at høre dialogen i dramaserien *Livvagterne*. Hertil kommer den kendte kritik af, at nogle *DR*-medarbejdere taler utydeligt og af, at underlægningsmusik ofte gør det sværere at høre det talte.

(Emnet er omtalt 2. hv. 2005, 1,hv. 2007, 2. hv. 2007, 1 hv. 2008 og 2. hv. 2008)

Dårligt sprog

DRs nye sprogarbejde kan endnu ikke ses i antallet af klager over sprog- og udtalefejl. Udover høreproblemerne (se ovenfor) er der også i det forløbne halvår kommet hundredevis af mails om sprogfejl. Blandt klassikerne er kritik af, at æ udtales som a - f.eks. at kræft udtales som kraft.

(Emnet er omtalt i 1.hv. 2005 1. hv. 2007, 1.hv. 2008 og 2. hv. 2008)

Mangelfuld tekstning

Klagerne ligger på et uændret højt niveau, men det er svært at afgøre, hvor meget der er *DRs* ansvar, da mange - i forbindelse med overgangen til det digitale sendesystem - har haft problemer med indstillingen af tekstningsfunktionen.

(Emnet er omtalt i 1.hv. 2006, 2.hv. 2006, 1.hv. 2007, 2.hv. 2007, 1.hv. 2008 og 2. hv. 2008)

Streaming af billeder og lyd på www.dr.dk

Efter et par halvår med fald er antallet af klager igen stigende. Det handler først og fremmest om problemer med streaming on-demand - både om at få streamingen til at virke og om udsendelser, der ikke ligger i den rigtige version eller i fuld længde.

Den lovede omlægning af al streaming til *Flash* på en åben platform gennemføres som nævnt senere på året.

(Emnet er omtalt i 1.hv. 2006, 2.hv. 2006, 1.hv. 2007, 2.hv. 2007, 1.hv. 2008 og 2. hv. 2008)

Afviklingsproblemer for radio og tv

Antallet af klager er fordoblet. Det dækker over uændret store problemer med udfald i billede eller lyd for både tv og radio. Hertil kommer klager over pludselige afbrydelser (midt i en udsendelse) på det nye digitale sendenet i forbindelse med de justeringer af systemet, der i en periode er gennemført fra sidst på aftenen.

(Emnet er omtalt i 1.hv. 2007, 2. hv. 2007, 1.hv. 2008 og 2. hv. 2008)

Mangelfulde playlister

Trods en større fejlretnings-runde i slutningen 2008 er antallet af klager over fejl og mangler i playlisterne steget igen. Der er fortsat store problemer med playlister der ikke findes - eller som ikke passer med den pågældende udsendelse.

(Emnet er omtalt 2.hv. 2006, 1.hv. 2007., 2.hv. 2007. 1.hv. 2008 og 2. hv. 2008).

4. Andet led i klagebehandlingen

DRs klagesystem har to led - i det første led besvares klager som udgangspunkt af den ansvarlige redaktion eller afdeling. Eksempler på disse svar fremgår af gennemgangen af sager i afsnit 3.

Er det imidlertid en sag, der handler om god presseskik og/eller brud på DRs *Programetik*, er der to muligheder for at anke over en afvist klage:

- De klagerne, der selv har en retlig interesse (typisk fordi de selv er omtalt), kan indbringe sagen for *Pressenævnet*, såfremt deres kritik for brud på god presseskik er blevet afvist af *DR*.
- Herudover har alle - altså også klagerne uden retlig interesse - mulighed for at indbringe sagen for *Lytternes og Seernes Redaktør* i *DR*. Efter behandling af sagen har redaktøren mulighed for at indstille til generaldirektøren, at *DRs* beslutning omgøres.

a. Klagevejledninger.

Når det gælder alle sager om brud på god presseskik og/eller *DRs Programetik*, skal klagerne oplyses om deres adgang til at klage videre - enten til *Pressenævnet* eller til *Lytternes og Seernes Redaktør*. En opgørelse for 1. halvår 2009 viser, at der er registreret ca. 60 direkte klagevejledninger til lytter- og seerredaktøren.

b. Pressenævnsager.

I 1. halvår 2009 afsagde *Pressenævnet* kendelse i fire *DR*-sager. Der blev udtalt kritik af *DR* i en af de fire sager. Tre af de fire sager havde været behandlet af lytter- og seerredaktøren før de blev indbragt for nævnet.

Indslag om *Totempo* i *Kontant*. Kendelse den 20. januar 2009. Ingen kritik af *DR*.

DR bragte i september 2008 flere historier om vejhjælpsfirmaet *Totempo*. Firmaet klagede til *Pressenævnet*, fordi de mente, at *DR* handlede i strid med god presseskik og fremsatte forkerte påstande i programmet. *Totempo* var for eksempel utilfreds med, at der i programomtalen blev sagt: "*Ulovlighederne tager nye former*".

Firmaet mente også, at der var urigtige påstande om en fyring for åben skærm, ligesom firmaet var utilfreds med en båndet telefonsamtale, der blev bragt i *Kontant*-udsendelsen.

I nævnets udtalelse om fyringen for åben skærm hedder det:

" Udsagnet "fyret for åben skærm" giver indtryk af, at samarbejdet fra [K]s side blev opsagt under udsendelsen, hvilket ikke er korrekt, idet samarbejdet rettelig ophørte forud for udsendelsen. Nævnet finder udsagnet misvisende, men da samarbejdets ophør i øvrigt er sket i nær tidsmæssig tilknytning til udsendelsen den 9. september 2008, finder nævnet ikke, at forholdet i sig selv er tilstrækkeligt til at udtale kritik af Danmarks Radio og dr.dk for ikke at kontrollere oplysningens rigtighed."

Pressenævnet fandt heller ikke på de øvrige punkter grund til at udtale kritik af DR og fandt ikke, at DR havde tilsidesat god presseskik.

Eurobooking. Kendelse d. 20. januar 2009. Kritik af DR og krav på genmæle.

Den 16. oktober 2008 omtalte *Radioavisen* på P4 kl. 7.00, at mange unge bliver skuffede over arbejdsforholdene, når de tager job i danske call-centre i Spanien. En 17-årig fortalte i indslaget om sine egne erfaringer og HK bekræftede problemet. *Eurobooking* klagede, og mente blandt andet, at det var i strid med god presseskik, at man ikke havde fået oplysningerne forelagt, inden de blev bragt i *Radioavisen* og siden også på *DR Update*. Pressenævnet gav firmaet ret. Indslaget havde ikke en sådan aktualitet, at *Radioavisen* ikke kunne have ventet med at bringe det, til man havde fået en kommentar.

Eurobooking mente også, man var berettiget til et genmæle. Dels fordi DR påstod, at pigen var ansat i *Eurobooking* i en måned, selv om hun kun var det i 10 dage, og dels fordi der blev sagt i *Radioavisen*, at pigen blev "lokket" af *Eurobooking* på trods af, at pigens far havde underskrevet ansættelsesaftalen på hendes vegne.

Nævnet fandt, at det var en ukorrekt beskrivelse af omstændighederne og pålagde DR at bringe et genmæle på P4.

Nævnet fandt det ikke tilstrækkeligt, at DR allerede havde berigtiget de nævnte forhold på siden *Fejl og Fakta* på www.dr.dk efter indstilling fra lytternes og seernes redaktør (se rapporten *Henvendelser til DR om programvirksomheden, 2. halvår 2008*, s.28-29).

Debat om videoovervågning. Afgørelse den. 21. april 2009. Ingen kritik af DR.

TV Avisen sendte d. 13. december 2008 et indslag om, at justitsministeren ville se nærmere på videoovervågning i udsatte boligområder. Indslaget rummede bl.a. et interview med *Socialdemokraternes* boligordfører, der i et klip stod foran en af *Gellerup-parkens* boligblokke og i et andet foran et nærliggende kollegium.

Ifølge boligforeningen i *Gellerupparken* kunne indslaget efterlade seeren med det indtryk, at det var denne forening, der i 10 dage i juleferien ville bruge 250.000 kr. på professionelle vagter, selv om det i virkeligheden var kollegiet, der havde valgt at hyre vagter.

Efter *DR* havde afvist at bringe et genmæle, bragte beboerformanden klagen videre til *lytternes og seernes redaktør* som ikke fandt grundlag for genmæle, da der ikke var fejl i indslaget og da *Gellerupparken* ikke var omtalt. Herefter gik formanden videre til *Pressenævnet*. Nævnet nåede til samme konklusion med den begrundelse, at *Gellerupparken* ikke var nævnt i indslaget og at historien ikke kunne påføre boligforeningen skade af betydning.

Indslag om behandlingscentret *Narconon*. Kendelse den 25. juni. Ingen kritik af *DR*. *21Søndag* bragte den 1. februar 2009 et længere indslag om behandlingscentret *Narconon*. Indslaget handlede om de behandlingsmetoder, *Narconon* anvender på narkomaner, der er under afvænnning samt om *Narconons* forbindelse til *Scientology*. *Narconon* mente, at *DR* bragte urigtige oplysninger i programmet, samt at *DR* ikke havde forelagt behandlingscentret oplysningerne inden udsendelsen.

I kendelsen fastslår *Pressenævnet*, at *DR* har haft belæg for at påstå, at der er en forbindelse mellem behandlingscentret *Narconon* og *Scientology*. Nævnet finder det beklageligt, at *DR* ikke yderligere efterprøvede de to kilders påstande om pengestrømme fra *Narconon* til *Scientology*, men mener ikke der er grund til at kritisere det, da *Narconon* fik mulighed for at imødegå beskyldningerne i udsendelsen. *Pressenævnet* afviser også at kritisere, at *DR* alene fokuserede på saunabehandling som afvænningsmetode, fordi saunaprogrammet udgør en væsentlig del af den samlede behandling på *Narconon* og i øvrigt er kontroversielt.

Pressenævnet afviste ligeledes *Narconons* ønske om genmæle i *21Søndag*, da behandlingscentrets genmæle var en gentagelse af de synspunkter, som *Narconon* allerede havde givet udtryk for i programmet.

Lytternes og seernes redaktør behandlede tidligere på året en tilsvarende klage (se ankesag afgjort 3. april), som også blev afvist.

c. Klagesager for lytternes og seernes redaktør

Af de 18 ankesager, som er afsluttet i første halvår, fik klagerne helt eller delvist medhold i de otte sager. I alt havde klageren en retlig interesse i syv af samtlige sager - og kunne altså også gå til *Pressenævnet*. Det benyttede tre af klagerne sig af. Generaldirektøren har fulgt lytter- og seerredaktørens indstilling fuldt ud i 16 af de 18 sager. Undtagelserne var sagen om en afdød musiker (se den 26. februar) og sagen om brug af *Facebook* i valgprogrammer (se den 30. juni).

Mangelfuld dækning af Gaza-demonstration. Afgørelse den 30. januar 2009. Klagen afvist.

En klager var meget utilfreds med, at *TV-Avisen 21.00* den 13. januar ikke havde en dækning af en stor demonstration foran Christiansborg. Klageren fandt, at begivenheden var så væsentlig, at det var stærkt kritisabelt, at *TV-Avisen* ikke dækkede den. I afgørelsen lægges der vægt på, at der ikke var påstande om faktuelle fejl eller om andre brud på god presseskik. Sagen handlede alene om det redaktionelle skøn, der resulterede i, at *TV-Avisen* ikke havde nogen dækning af den store demonstration. Man omtalte blot kort, at der havde været en større, fredelig demonstration.

TV-Avisen afviste kritikken i flere omgange, hvorefter klageren ankede til lytter- og seerredaktøren. Denne understregede i sin indstilling til sagens endelige afgørelse, at det havde været fuldt forsvarligt og relevant, hvis *TV-Avisen* havde lavet en dækning af den store demonstration foran Christiansborg. Omvendt var der også en række argumenter imod. De synspunkter, der kom frem i demonstrationens taler var i hovedsagen allerede kendt i den offentlige debat - bl.a. i kraft af *DRs* reportager og debatprogrammer. Disse argumenter - samt de praktiske muligheder for dækning - måtte redaktionen derfor inddrage i sin afvejning. En sådan afvejning i forbindelse med en konkret nyhedsprioritering må i praksis have et vist spillerum. At man her valgte, som man gjorde, kunne diskuteres - men der var ikke tale om noget brud på *DRs* etiske retningslinjer endsige på god presseskik. Afgørelsen fandt derfor ikke grundlag for at kritisere redaktionens skøn.

Debat om videoovervågning. Afgørelse den 18. februar 2009. Klagen afvist.

En beboerrepræsentant fra *Gellerupparken* klagede over et indslag i *TV-Avisen* lørdag den 13. december. Indslaget handlede om justitsministerens overvejelser om et lovforslag, der sigtede mod at muliggøre øget videoovervågning. Udover ministeren bragte indslaget bl.a. et interview med et bestyrelsesmedlem i *Brabrand Boligforening* (der bl.a. omfatter *Gellerupparken*). Beboerrepræsentanten mente, at et omtalt eksempel på brug af betalte vagter fejlagtigt blev knyttet til *Gellerupparken*. Klagen blev afvist af *TV-Avisen*, fordi *Gellerupparken* ikke var omtalt i indslaget.

Beboerrepræsentanten klagede herefter videre til *lytternes og seernes redaktør*. Denne understregede i sin indstilling til sagens afgørelse, at der ganske vist blev bragt et klip fra *Gellerupparken* først i indslaget, men at den omstridte sag om de betalte vagter helt korrekt blev fortalt fra det nærliggende kollegium, som vagterne rent faktisk havde været hyret til. På den baggrund blev klagen afvist. Den blev herefter indbragt for *Pressenævnet* som kom til samme resultat (se afsnit 4.b.)

Omtale af koncert med AC/DC på dr.dk. Afgørelse den 20. februar. 2009. Medhold.

En klager fandt, at en omtale på *dr.dk* af en kommende koncert med bandet AC/DC havde en sådan karakter, at den fremstod som en reklametekst. Efter at *DR Programproduktion* havde undladt at svare, tog lytter- og seeredaktøren selv sagen op. I indstillingen til sagens afgørelse understregede han, at *DR* selvfølgelig skal kunne bringe en historie om en koncertnyhed, men at den pågældende historie i sin helhed var så anprisende og købsanvisende og så tæt på en reklametekst, at den var i modstrid med *DRs Programetik*. Det blev dog tilføjet, at der er mange gråzoner i diskussionen om skjult reklame og at definitionerne ikke er skarpe og præcise. Da de nævnte historier om koncerten med AC/DC imidlertid fremstod som tekster, der havde karakter af reklame, blev de fjernet fra *dr.dk*.

Omtale af danske jøder. Afgørelse den 24. februar 2009. Medhold.

Et indslag i *TV-Avisen* fredag den 13. februar berettede, at danske jøder i stigende grad oplever trusler og ubehageligheder. I studieværtens opsummering hed det bl.a.: "*Og danske jøder vender hjem, fordi de oplever, at det er for svært at leve i Danmark*".

En klager fandt formuleringen helt urimelig, da danske jøders hjemland er Danmark. *TV-Avisen* erklærede sig enig i kritikken - og bragte en beklagelse på *Fejl og Fakta*-siden på *dr.dk/nyheder*. Klageren ankede herefter over, at *TV-Avisen* ikke også oplæste beklagelsen i en udsendelse. I sin indstilling til sagens afgørelse understregede lytter- og seeredaktøren, at sagen var væsentlig nok til at berettigede en korrektion oplæst i *TV-Avisen* og foreslog en formulering:

"TV-Avisen fortalte den 13. februar om aktuelle trusler mod danske jøder. I indslaget blev det sagt, at nogle - på grund af truslerne - vælger "at vende hjem". Denne formulering har forståelig nok givet vrede reaktioner fra danske jøder. TV-Avisen skulle da heller ikke have brugt udtrykket "vende hjem" i denne sammenhæng. Vi burde blot have sagt, at nogle danske jøder vælger at flytte til Israel. Vi beklager."

En korrektion med dette hovedindhold blev herefter bragt i *TV-Avisen* 18.30 den 26. februar.

Udsendelse om afdød musiker. Afgørelse den 26. februar 2009. Delvist medhold.

I det andet afsnit i serien *Helt Alene* - sendt første gang på DR2 den 12. januar 2009 - beskrives bl.a. violinist Tom Holst og hans død i juni 2008. Udsendelsen gav anledning til en række klager og protester fra afdødes venner og familie, som samstemmende fandt, at Tom Holsts liv og død var beskrevet fejlagtigt og urimeligt i udsendelsen. DR2's chefredaktion fastholdt overfor klager, at udsendelsen var korrekt og beskrivelsen dækkende og rimelig. Dog tilbød man ved genudsendelser at bringe en eftertekst, der oplyste om den mindehøjtidelighed for Tom Holst, som programmet ikke nævner.

Flere klagere ankede herefter til *lytternes og seernes redaktør*. I sin indstilling til sagens afgørelse konkluderede han, at omtalen af Tom Holst ikke havde levet op til DRs etiske standarder. Researchen havde ikke været tilstrækkelig og programmet var samlet så vildledende, at det meget forståeligt harmede de efterladte. Denne konklusion blev samtidig omtalt i en klumme på dr.dk. I lytter- og seerredaktørens endelige indstilling hed det:

"Udsendelsen om Tom Holst bør ikke genudsendes i sin nuværende form. Hvis DR ønsker at genudsende den, er det nødvendigt med en væsentlig omredigering, således at oplysningerne omkring dødstidspunktet, vennekredsen, mindehøjtideligheden, mindeordene og bobehandlingen videregives faktisk korrekt og retvisende. Samtidig bør DR overfor venner og familie til Tom Holst beklage den udgave af programmet, der blev sendt i januar."

I denne sag tilsluttede generaldirektøren sig dog ikke indstillingen fra lytter- og seerredaktøren fuldt ud. Som beskrevet var indstillingen baseret på, at det var nødvendigt med en række væsentlige ændringer for at gøre beskrivelsen af afdøde retvisende.

Så langt gik generaldirektøren ikke. I stedet formulerede han DRs konklusion i form af et svarbrev til klagerne, hvori han beklagede, hvis nogen havde følt sig krænket over programmet og sammenfattede:

"Redaktionschefen på DR2 har overfor mig tilkendegivet, at fejlen med de fire til seks uger vil blive korrigeret i programmets speak inden kommende genudsendelser og ligeledes i den version, som er tilgængelig på www.dr.dk. Samtidig vil det afslutningsvis i programmet fremgå, at der efter optagelserne til programmet var afsluttet, blev afholdt en mindehøjtidelighed for den afdøde."

Klage over TV-Avisen for ikke at udsende rettelse vedr. misvisende gengivelse af udtalelser fra Pave Benedikt. Afgørelse den 11. marts 2009. Klagen afvist.

Den 28. januar henviste TV-Avisen til at Pave Benedikt i en tale kort før jul havde "... kaldt homoseksualitet for en global trussel på linje med udryddelsen af regnskoven".

En klager påpegede at paven aldrig havde sagt dette. Efter en længere korrespondance erkendte TV-Avisen at der ikke var tale om et citat - men om en udbredt fortolkning af en tale, paven havde holdt. TV-Avisen beklagede den manglende præcision og indrykkede på siden *Fejl og fakta* på www.dr.dk/nyheder en historie, der fortalte, hvad paven helt præcist havde sagt.

Klageren var tilfreds med indholdet af præciseringen, men gik videre til *lytternes og seernes redaktør* fordi han mente, at præciseringen også burde omtales i en udgave af TV-Avisen.

I sin indstillingen konkluderer lytter- og seerredaktøren, at der ikke var tale om en fejl, der var så klar og væsentlig, at den krævede korrektion i en udgave af TV-Avisen. Samtidig blev det dog anført, at siden *Fejl og Fakta* - med sin nuværende opbygning, profilering og udbredelse - ikke har tilstrækkelig synlighed.

"Det aktuelle eksempel understreger, at der er brug for at gøre en væsentlig større indsats for at gøre opmærksom på denne funktion, så det bliver tydeligt markeret, at man ikke skjuler sine fejl, men derimod søger at rette dem klart og tydeligt på den mest hensigtsmæssige måde."

Klage over dækningen af perle/perker-sagen i TV-Avisen og Deadline. Afgørelse den 19.marts 2009. Delvist medhold.

Efter en fredelig Gaza-demonstration foran Christiansborg den 13. januar kom det til en konfrontation mellem en lille gruppe demonstranter og politiet. Optagelser lavet af en fotograf fra *Kaos TV* - og videreformidlet til DR og andre større medier af *Modkraft.dk* - skulle i følge fotografen og *Modkraft* vise, at en betjent råbte til en demonstrant: "Kan du fatte det, perker?"

DR Nyheders dækning af denne sag har ført til klager som er gået på, at DR ukritisk videregav historien fra *Modkraft*, at DR først ukritisk "overtog" *Modkrafts* tekstning og at man også i det efterfølgende forløb brugte formuleringer, der ikke var dækning for. TV-Avisen har i sine svar på kritikken henvist til, at man i begyndelsen ikke tvivlede på, at tekstningen var korrekt. Og endvidere at man tog forbehold for, hvad der rent faktisk blev sagt, så snart tvivlen blev rejst. Man har dog beklaget, at man i de allerførste indslag brugte tekstningen med "perker".

En af de involverede klagede videre til *lytternes og seernes redaktør*. I hans indstilling hedder det sammenfattende:

"Selvom DR - på linje med andre medier - handlede i god tro (og herunder søgte at indhente en kommentar fra politiet), er det beklageligt, at DR den 22. januar i to nyhedsudsendelser (Deadline 17.00 og TV-Avisen 18.30) ikke tog tilstrækkeligt forbehold overfor tolkningen af, hvad der blev sagt på det omstridte klip fra Kaos TV/Modkraft.dk. Den efterfølgende nyhedsdækning har imidlertid på forsvarlig vis afspejlet den opståede tvivl og de igangsatte undersøgelser. Der er derfor ikke grund til yderligere offentliggørelse heraf."

Indslag i satireprogrammet Tjenesten på DR2. Afgørelse den 25. marts 2009. Klagen afvist.

Tjenesten introducerede et indslag om den katolske kirke med sætningen: "Og så er der nyheder fra verdens største pædofilring, også kendt som Den katolske Kirke" Klager rejste tvivl om, hvorvidt denne kommentar brød med straffelovens § 266 b, stk. 1 og mente i øvrigt at kommentaren var en udtalelse der "forhåner og nedværdiger en gruppe af personer for deres tro, idet den fremstiller medlemmerne af Den katolske Kirke som medlemmer af en pædofilring."

Det var redaktionens vurdering, at der ikke var tale om brud på straffeloven. De svarede bl.a.:

"Vi har alene haft til hensigt at satirisere over en række handlinger begået af nogle medlemmer af Den katolske Kirkes præsteskab - handlinger som Den katolske Kirke for længst offentligt har lagt afstand til. (...)."

Klager ankede dette afslag til lytternes og seernes redaktør. I sin indstilling tog redaktøren udgangspunkt i, at Tjenesten i hele sin præsentation, stil og sendetid (kl. 23.00 på DR2) klart havde signaleret, at der var tale om satire. Det afgørende i DRs regler for satire, er at det sendte "... spejler, forstørre eller tager afsæt i..." noget virkeligt.

I lytter- og seerredaktørens endelige indstilling hed det:

"Uagtet hvordan man vurderer dette problem, er der en så velbelyst kerne af veldokumenterede kendsgerninger, at det er et område, hvor der er noget at "spejle og forstørre". Der er en reel baggrund. (...) Målet er organisationen Den katolske Kirke og herunder de præster, som beskyldningerne for misbrug har været rettet mod. Meningen er jo ikke at beskyldte katolikker for at være en gruppe, der i særdeleshed udøver seksuelle overgreb mod børn. I hele sammenhængen har diskussionen handlet om kirkens præster. Jeg tror ikke, at seerne har opfattet den satiriske bemærkning som en anklage mod de mennesker, der bekender sig til katolicismen.(...) Bemærkningen i satireprogrammet Tjenesten om Den katolske Kirke

ligger indenfor de grænser, DRs Programetik sætter for satire. Jeg indstiller derfor, at klagen afvises."

Klage over indslag om skat i *Deadline 22.30*. Afgørelse den 31. marts 2009. Klagen afvist.

Deadline brugte i et indslag - i følge klageren - to politiske redaktører der alene roste udspillet fra *Skattekommissionen*. Klager oplevede det som indoktrinerende og løgnagtigt. Bl.a. blev der klaget over, at konsekvensen for de fattigste eller unge på SU ikke blev omtalt. Klager mente også, at det var ensidigt, at man i et indslag fra Christiansborg kun hørte partier, som ønsker lettelser i topskatten.

Redaktionen afviste sagen, som herefter blev anket.

I sin indstilling konkluderede *lytternes og seernes redaktør*, at det var en fuldt forsvarlig redaktionel disposition, at to politiske redaktører blev bedt om at komme med deres vurderinger af det politiske forløb omkring de kommende skatteforhandlinger. At der i et live-interview blev sagt, at folk der boede til leje ville få fordel kunne ikke siges at være en fejl - et sådant udsagn vil normalt blive opfattet som en "alt andet lige"-betragtning. Formuleringen om, at der blev brugt flest penge på at "*lette i bunden*", var heller ikke forkert.

Endvidere blev spørgsmålet om den sociale balance faktisk omtalt en række gange og det faktum, at SU-spørgsmålet ikke blev omtalt i netop den udgave af *Deadline*, var ikke principielt kritisabelt.

Med hensyn til den manglende kommentar fra *SF* og *Enhedslisten* hed det i indstillingen:

"Det er korrekt, at der ikke var nogen direkte kommentar fra SF. Seerne fik imidlertid det indtryk, at SF var rede til at forhandle på basis af betænkningen. Det var da også netop, hvad gruppeformand Ole Sohn havde givet udtryk for i løbet af dagen. Det havde været naturligt, hvis der også havde været en kommentar fra Enhedslisten, men man kan ikke kræve, at en sådan kommentar nødvendigvis skal medtages."

Lytter- og seeredaktøren fandt således ikke, at der var sagligt belæg for den voldsomme kritik og indstillede derfor, at klagen blev afvist.

Klage over indslag om *Narconon* i *21Søndag*. Afgørelse den 3. april 2009. Klagen afvist.

21Søndag beskrev i et indslag den 1. februar, at behandlingsstedet *Narconon*, ifølge flere fhv. scientologer sender en del af sine indtægter videre til *Scientology*. Samtidig beskrev indslaget, at førende danske eksperter afviser de metoder, som *Narconon* bruger i sine afvænningskure for narkomaner. Indslaget blev i løbet af februar mødt

med kritik fra en række seere, som fandt beskyldningerne grundløse. Kritikken havde to hovedelementer:

Dels blev det afvist, at der går penge fra *Narconon* til *Scientology* og dels blev det fastholdt, at *Narconons* såkaldte "sauna-metoder" virker i praksis

Redaktionen afviste al kritik. Man henviste til en skriftlig dokumentation som bekræftede, at *Narconon* reelt betalte til *Scientology* og at dette forhold blev underbygget af tidligere scientology-folk. Ligeledes fastholdt man, at det var helt relevant at gengive den stærke videnskabelige kritik af *Narconons* "sauna-metode".

To klagere sendte sagen videre til *lytternes og seernes redaktør* som konkluderede: "*De centrale påstande i udsendelsen er forsvarligt dokumenterede, der er anvendt relevante kilder og den angrebne part har haft rig lejlighed til at kommentere.*" Redaktøren indstillede dermed, at klagen afvist. Sagen blev senere indbragt for *Pressenævnet*, som nåede til samme resultat (se s.19).

Klage over anmeldelse af filmen *Milk* i *Premiere* på *DR2*. Afgørelse den 14. april 2009. Klagen afvist.

En anmeldelse af filmen *Milk* i film-magasinet *DR2 Premiere* førte til en klage vedr. det principielle i, at programværten bruger et filmanmelderprogram til at argumentere for egne politiske/moralske holdninger. Klager mente, at det var et brud på *DRs* Programetik, som bl.a. fastslår: "*DR er uafhængig, troværdig, mangfoldig og alsidig fordi vi lader alle relevante parter i en sag komme til orde*".

Redaktionen afviste klagen med den begrundelse, at *DR2 Premiere* klart er defineret som et anmelderprogram båret af én stemme, der samtidig laver afstikkere til det samfund som filmkunsten forholder sig til.

Klager bad herefter *lytternes og seernes redaktør* behandle sagen.

I indstillingen herfra understreges det, at *DRs Programetik* rummer mulighed for "...et redaktionelt godkendt koncept med holdningsprægede værter."

Lytternes og seernes redaktør fandt, at det tydeligt var signaleret, hvilken type program der var tale om. I indstillingen lød det dog:

"*Hvis en sådan "erklæringsstil" blev sædvane i programmet, ville man med rette kunne indvende, at det gik udover det, der ligger i naturlig forlængelse af at anmelde film. Men omvendt må der i en udsendelse som *Premiere* være plads til formeksperimentet, overraskelsen og provokationen.*"

Ud fra en samlet vurdering var indstillingen derfor, at klagen burde afvises.

Klage over dokumentaren *Prostitutionens bagmænd*. Afgørelse den 6. maj. Klagen afvist.

Den 19. maj 2008 sendte DR1 dokumentaren *Prostitutionens bagmænd*. Udsendelsen beskriver, hvordan bagmænd tjener penge på at sælge kvinder til det københavnske prostitutionsmiljø, og hvordan bagmændene får forretningen til at syne lovlig.

En af de personer, udsendelsen udpegede som bagmand, klagede over udsendelsens oplysninger og over anvendelsen af skjulte optagelser.

Sagen blev indbragt for *Pressenævnet*, som i august 2008 afviste klagen. Nævnet fandt at DR havde forelagt kritikken for klageren - og at man i tilstrækkeligt omfang havde efterprøvet oplysningerne.

Den pågældende klager appellerede efterfølgende - forgæves - til en række andre instanser da han fandt fremstillingen helt forkert. I foråret 2009 bad han også lytter- og seerredaktøren om at genoptage sagen. På grund af udsendelsens meget omfattende følger for klagerens liv valgte redaktøren at behandle sagen igen.

Efter endt gennemgang blev konklusionen imidlertid den samme: DR havde arbejdet grundigt og klageren havde haft gode muligheder for at give sin version af forløbet. Lytter- og seerredaktøren svarede derfor, at han ikke ville opfordre generaldirektøren til at ændre DRs tidligere afgørelse.

Klage over udtalelse i *Aftenshowet*. Afgørelse den 19. maj 2009. Medhold.

Den 4. december indeholdt *Aftenshowet* på DR1 en samtale i studiet med udgangspunkt i Pernille Rosenkrantz-Theils indmeldelse i *Socialdemokraterne*. I diskussionen fortalte en af de medvirkende - Mads Christensen - en historie, hvor han bl.a. refererede til, at "... *de ville have perkerne væk fra stranden*".

En klager fandt det kritisabelt, at DR ikke tog afstand fra en sådan udtalelse fra en medvirkende.

Redaktionen svarede, at udtalelsen var gæstens eget ansvar.

Klageren gik herefter videre til *lytternes og seernes redaktør*, som i sin indstilling fremhævede, at der skulle tages stilling til to spørgsmål - dels om udtalelser i et program alene er gæstens ansvar og dels om det er tilladeligt at bruge ordet "perkerne" i den omtalte sammenhæng.

I indstillingen fastslås, at DR naturligvis ikke har noget ansvar for de medvirkendes meninger mv. Men DR har et ansvar for, at ingens ære krænkes uberettiget i en udsendelse. DR kan således ikke bare i enhver situation afvise kritik af medvirkendes udtalelser. Heller ikke de medvirkende må unødvendigt krænke nogens ære eller bruge nedsættende ord.

I konklusionen hedder det:

"Det var beklageligt, at udtrykket "perkerne væk fra stranden" blev brugt af en

medvirkende i Aftenshowet. Det bør meddeles de involverede. Konklusionen bør være tilgængelig på dr.dk."

Klage over tendentiøst interview i *Deadline*. Afgørelse den 27. maj 2009. Klagen afvist.

En klager fastholdt i en længere mailveksling med redaktionen, at et dobbeltinterview i *Deadline* om Metock-dommen og et tilsvarende om sænkning af den kriminelle lavalder, der begge havde været styret meget unfair af studieværten. Efter redaktionens afvisning ankede klager til lytter- og seerredaktøren.

I en nøje gennemgang af de to interviews forløb og de stillede spørgsmål konkluderede indstillingen, at kritikken var helt ubegrundet. Studieværten havde stillet relevante spørgsmål og styret diskussionen på helt forsvarlig og fair vis.

Klage over brug af *Facebook* i debatprogrammerne før valget til *Europaparlamentet*. Afgørelse den 30. juni. Klagen afvist.

Under debatudsendelserne *Kandidaterne* på *DR1* hhv. den 24. maj og den 31. maj og igen under den afsluttende debatrunde mellem alle spidskandidaterne den 4. juni henviste *DR* ved en række lejligheder til, at der på *Facebook* var debat under udsendelserne og mulighed for samtidig at følge *DR1* live. Således kom der i denne debat på *Facebook* 2200 kommentarer og spørgsmål under den afsluttende partirunde den 4. juni. En mindre del af spørgsmålene blev brugt af studieværten under programmet.

Denne brug af *Facebook* gav anledning til flere klager til *DR*. Kritikken gik på, at det var forkert, at et sådant privat firma og dets debat-platform blev direkte indblandet i *DRs* valgdækning. Redaktionen henviste til, at det var et eksperiment.

En klager gik videre med sagen til *lytternes og seernes redaktør*, der i sin indstilling konkluderede:

"DR bør overveje den rejste kritik. Når DR fortsætter sine forsøg med debatter og nye fællesskaber på medlemsbaserede sociale netværk (som f.eks. Facebook) er det vigtigt, at der også efterhånden udvikles klare redaktionelle retningslinjer på området. Det bør også overvejes, hvornår det er relevant at henvise til flere forskellige sociale netværk (så der ikke sker en forskelsbehandling) og det bør overvejes, om der er tilfælde, hvor der skal laves alternative tilbud i DR-regi."

Generaldirektøren afviste imidlertid at tage stilling til indstillingen, under henvisning til at *DRs* overvejelser ikke var afsluttede.

Klage over Religionsrapport på P1 den 22. juni 2009. Afgørelse den 30. juni. Delvist medhold.

Religionsrapport på P1 den 22. juni var bygget op omkring et interview med lederen af *Palestinian Media Watch*, Itamar Marcus.

Flere klagere kritiserede programmet for at være tendentiøst og usagligt. Især blev der peget på, at det var stærkt misvisende at præsentere Itamar Marcus som en saglig ekspert. Efter at redaktionen i hovedsagen havde afvist kritikken, bad klageren lytter- og seerredaktøren om at tage sagen op.

I hans endelige indstilling hedder det bl.a.:

"Det var et fejlskøn, at Itamar Marcus i udsendelsen Religionsrapport alene blev præsenteret som ekspert. Det andet syn på ham burde også have været nævnt i en udsendelse baseret på et timelangt interview uden kritiske modspørgsmål. Det havde således været relevant også at fremhæve billedet af ham, som en pro-israelsk debattør og bosætter, der ofte er kommet med stærkt omdiskuterede udlægninger af palæstinensiske skolebøger og palæstinensisk nyhedsdækning.

Denne konklusion bør gøres tilgængelig på Religionsrapports hjemmeside sammen med henvisningen til udsendelsen. Samtidig bør der henvises til denne konklusion i næste udgave af Religionsrapport."

Klage fra DSB over indslag om IC4-togene. Afgørelse den 30. juni 2009. Delvist medhold.

I et indslag i *Orientering* på P1 den 25. maj foretog en af redaktionens reportere en kritisk gennemgang af det forlig om IC4-togene, som DSB og *AnsaldoBreda* havde indgået ugen forinden. En souschef i DSB klagede over indslaget, som han fandt, var præget af sludder og udokumenterede påstande.

Efter redaktionen havde afvist kritikken blev sagen påklaget til *lytternes og seernes redaktør*, som i sin indstilling erklærede sig delvist enig med klageren.

I konklusionen hedder det bl.a.:

"Jeg er enig med klager i, at indslaget rummer en række formuleringer, hvor præmisserne for kritikken af den aktuelle forligsaftale om IC4-togene med fordel kunne have været præciseret. Indslagets hovedpræmis er, at det egentlige problem er den manglende elektrificering af hovedstrækningerne, men de negative følger heraf tillægges i et vist omfang de nye dieseltog."

Da der ikke var væsentlige faktuelle fejl i indslaget var der imidlertid ikke grundlag for at bringe rettelser eller beklagelser. Derimod blev redaktionen pålagt at gøre hele indstillingen (og dens gennemgang af klagens ti punkter) tilgængelig på *Orienterings* hjemmeside i forbindelse med det omtalte indslag.

Klage over indslag til TV-Avisen med udvist 11-årig. Afgørelse den 30. juni. Delvist medhold.

Et indslag i TV-Avisen 18.30 søndag den 14. juni 2009 fortalte, at *Børns Vilkår* netop havde rettet en meget hård kritik mod udvisningen af irakiske børn fra Danmark. I indslaget blev der redegjort for kritikken og herunder bragt et interview med en 11-årig irakisk pige, der med gråd i stemmen fortalte om sin frygt for at blive sendt til Irak.

Indslaget førte til en række klager til DR. En vred klager beskrev således indslaget som propaganda og spekulation i effekter. Redaktionen afviste kritikken, men en klager bad lytter- og seerredaktøren behandle kritikken.

Denne behandling førte til en indstilling, der kritiserer den utilstrækkelige præsentation af en medvirkende børnepsykiater samt rejser kritik af en vildledende oplysning om den 11-åriges sprogkundskaber. I konklusionen hedder det:

"Indslaget var grundlæggende en relevant journalistisk historie med udgangspunkt i kritikken fra Børns Vilkår. Ligeledes fik en repræsentant for regeringspartierne rimelig mulighed for at svare på kritikken. Der var ingen brud på de grundlæggende journalistiske spilleregler.

Især eksponeringen af den 11-årige piges gråd og fortvivlelse har ført til kritik af indslaget. Selvom denne debat er relevant, må det fastholdes, at det var forsvarligt at bruge den 11-årige som medvirkende.

Det fremgik af indslaget, at pigen ikke talte arabisk. Det burde her også være fremgået, at pigen dog kunne tale kurdisk. Denne oplysning er ikke uvæsentlig for sammenhængen og bør bringes på DR Nyheders site Fejl og Fakta."

.....